

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายเฉลิมพล เอกอรุ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๓/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒๒/๒๕๕๔

วันที่ ๒๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๒๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๑๓ สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการต่อต้านโดยสันติวิธีต่อการกระทำใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ส่วนมาตรา ๗๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย ซึ่งกำหนดให้บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สำหรับประมวลกฎหมายอาญา เป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับลักษณะการกระทำที่เป็นความผิด และกำหนดโทษทางอาญา มาตรา ๒๑๕ เป็นบทบัญญัติความผิด ลักษณะ ๕ ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน โดยบัญญัติว่า ผู้ใดมีวุ่นวายกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชียวว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ผู้นั้นมีความผิดและต้องรับโทษ ถ้าผู้กระทำความผิดคนหนึ่งคนใดมีอาวุธ บรรดาผู้ที่กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น และถ้าผู้กระทำความผิด

เป็นหัวหน้า หรือเป็นผู้มีหน้าที่สั่งการในการกระทำความผิดนั้น ยิ่งต้องรับโทษหนักขึ้น มาตรา ๒๑๕ จึงเป็นบทบัญญัติเพื่อให้เกิดความสงบสุขของประชาชน แต่ก็มีได้ตัดสิทธิของบุคคลที่จะต่อต้านโดยสันติวิธี ต่อการกระทำใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด ทั้งนี้ได้ลิดรอนหน้าที่ของบุคคลในการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐

ประเด็นที่สอง พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๑ บททั่วไป บัญญัติคุ้มครองและรับรองว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับ เป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๑๑ เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม เป็นบทบัญญัติที่รับรองเสรีภาพของบุคคลในการชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ตามมาตรานี้ จึงเป็นเสรีภาพในการชุมนุมรวมกลุ่มกันเพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หรือเพื่อเรียกร้องและแสดงความคิดเห็นต่อรัฐ การชุมนุมนั้นต้องมีวัตถุประสงค์ที่สุจริต ไม่ก่อให้เกิด ความวุ่นวายในบ้านเมืองหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง การใช้เสรีภาพตามมาตรานี้ ต้องเป็นไปตามกรอบที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ กำหนด กล่าวคือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งต้องอยู่ภายในขอบเขตของกฎหมายด้วย

สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ ได้กล่าวถึงไว้แล้วในการพิจารณาประเด็นที่หนึ่ง ส่วนพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ อยู่ในลักษณะ ๑๔ ว่าด้วยสัตว์และสิ่งของในทาง มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร แต่เจ้าพนักงานจราจรจะอนุญาตได้ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็นและเป็นการชั่วคราวเท่านั้น” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งนอกจากจะมีความผิดตามมาตรา ๑๔๘ แล้ว เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางดังกล่าวได้ ถ้าไม่ยอมรื้อถอนหรือเคลื่อนย้าย ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายได้ ” เห็นได้ว่า มาตรา ๑๑๔ ไม่ได้ห้ามวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกระทำการด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจรอย่างเด็ดขาดเสียทีเดียว แต่ยังผ่อนปรนให้กระทำได้หากมีเหตุอันจำเป็นโดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรจะอนุญาตได้เป็นการชั่วคราว

ส่วนมาตรา ๑๒๘ อยู่ในลักษณะ ๑๗ ว่าด้วยเบ็ดเตล็ด มาตรา ๑๒๘ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดวาง เท หรือทิ้งเศษแก้ว ตะปู ลวด น้ำมันหล่อลื่น กระจกหรือสิ่งอื่นใด หรือกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางอันอาจทำให้เกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล หรือเป็นการกีดขวางการจราจร” มาตรา ๑๒๘ นี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อความสะอาดและความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของสาธารณชน อันเป็นการคุ้มครองบุคคลอื่นที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุม ให้สามารถใช้รถใช้ถนนในทางสาธารณะได้ตามสมควร

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๒๘ มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เพราะมิได้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลจนเกินสมควร และมีได้กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ เพราะไม่ได้ขัดขวางการใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ทั้งยังสอดคล้องกับหลักการคุ้มครองความสะอาดและความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของสาธารณชน และหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมกับของบุคคลอื่นที่ไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมให้เกิดดุลยภาพ มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ เพราะมิได้จำกัดสิทธิของบุคคลที่จะต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใด ๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ

โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และมีได้ลิดรอนหน้าที่ของบุคคลที่จะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่อย่างไร

จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๒๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐

นายเฉลิมพล เอกอุรุ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ